

De kinderdoop ¹

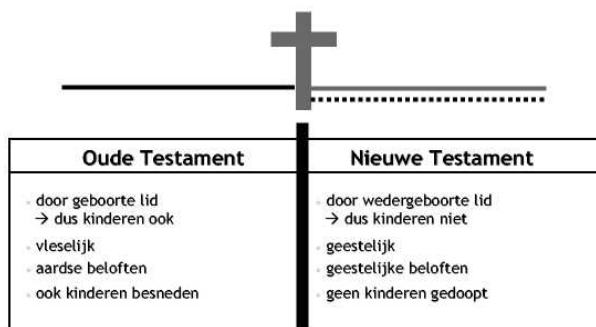
Op een onbewoond eiland

Ik had op Curaçao een collega die oorspronkelijk gereformeerd was, maar nu voorganger was van een pinkstergemeente. We konden het niet laten om zo nu en dan met elkaar van gedachten te wisselen over de kinderdoop. Eén van die gesprekken kan ik me nog goed herinneren. 'Jasper, jongen, jij zit veel te vast in die gereformeerde traditie van je. Maar als jij nou eens die hersenspoeling van je gereformeerde achtergrond zou vergeten... Stel, je zit op een onbewoond eiland en het enige wat je daar hebt is het Nieuwe Testament. Je gaat het lezen en nog eens lezen, en nog een keer. Dan kom je toch nooit op het idee dat ook kleine kinderen gedoopt moeten worden?' 'Nee, misschien niet,' was mijn antwoord. Hij keek me verbaasd aan. 'Maar,' vervolgde ik, 'als ik op dat eiland de hele Bijbel had gehad dan zou ik ongetwijfeld wel op het idee zijn gekomen dat kleine kinderen gedoopt moeten worden.' Waarop hij uitriep: 'Maar in het Oude Testament gaat het helemaal niet over de doop!' Dat klopt, en toch liggen de belangrijkste argumenten voor de kinderdoop in het Oude Testament. Dat hoop ik in dit hoofdstuk aan te tonen.

Pleidooi tegen de kinderdoop

Tijdens catechisatie kruip ik wel eens in de huid van een evangelische broeder en dan leg ik aan de catechisanten uit waarom kleine kinderen niet gedoopt moeten worden, maar alleen gelovige volwassenen. Dat is op zich best een overtuigend verhaal. Soms krijg ik zelfs de indruk dat sommigen van hen de geloofsdoop zouden hebben aangevraagd als ik nog even was doorgeslagen.

Ik gebruik er het schema bij dat hieronder staat, en het verhaal gaat als volgt:

In het Oude Testament was Gods verbond een natuurlijk, een 'vleselijk' verbond. Je werd lid van dat verbond door geboorte. Dat is in het Nieuwe Testament heel anders. Nu gaat het erom dat je gelooft in Jezus Christus. Nu word je door wedergeboorte lid van het volk van God. In het nieuwe verbond word je kind van God door geloof en wedergeboorte.

Ook de beloften van het oude verbond waren natuurlijke, vleselijke beloften: Abraham kreeg de belofte dat zijn nageslacht uit zou groeien tot een groot volk en dat dit volk het land Kanaän in bezit zou krijgen. Ook op dit punt is het nieuwe verbond heel anders en veel rijker: de beloften die we nu krijgen zijn geestelijk. We krijgen vergeving van zonden, de heilige Geest in ons hart, en eeuwig leven. In de tijd van het oude verbond hoorden de kinderen ook bij Gods volk en daarom kregen zij ook het teken van dat verbond. Maar het teken van het nieuwe verbond is de doop, het 'bad der wedergeboorte'. Daarmee wordt duidelijk gemaakt dat mensen *door het geloof* bij Gods volk worden gevoegd en daarom is het niet logisch om pasgeboren kinderen te dopen.

Het is een logisch verhaal, maar de cruciale vraag is: klopt het uitgangspunt? Hoort er wel zo'n dikke zwarte streep in het schema, die de scheiding tussen het Oude en het Nieuwe Testament aangeeft?

Ook de kinderen dopen

Als je ervan uitgaat dat de lijn van het Oude Testament doorloopt in het Nieuwe Testament, dan wordt het schema heel anders.

Dan is het verbond dat God indertijd met Abraham sloot nog steeds van kracht en worden de gelovigen van vandaag nog steeds in

datzelfde verbond opgenomen. Het is niet waar dat het verbond met Abraham een natuurlijk, vleselijk verbond was. Als iets duidelijk wordt op het moment dat God zijn verbond met Abraham sluit, dan is het wel dat er niets natuurlijks aan is. Abraham krijgt prachtige beloften: hij zal een groot nageslacht krijgen en een land om in te wonen, maar op dat moment is hij al 99 jaar oud en heeft hij geen kinderen. Bovendien is hij een vreemdeling in het land waar hij woont. Wat God op dat moment van Abraham vraagt is *geloof!* Ook toen al was het geloof essentieel voor het leven in het verbond met God.

Ook de beloften zelf waren geestelijk van aard. God beloofde Abraham nageslacht. Maar alleen de nakomelingen van Isaak golden als dat nageslacht, want het ging om nageslacht in het geloof (Rom. 9:6-8). Paulus trekt onbekommerd deze lijn door: het eigenlijke nageslacht van Abraham is Christus (Gal. 3:16) en daarom is iedereen die in Christus geloofd het nageslacht van Abraham (Rom. 4; Gal. 3).

Bij die andere belofte zien we hetzelfde: God belooft Abraham een land, leefruimte voor zijn nageslacht. Maar ook hier trekken de bijbelschrijvers de geestelijke lijn door: Abraham kreeg de belofte dat hij en zijn nageslacht de wereld in bezit zouden krijgen, zegt Paulus in Romeinen 4:13. En de schrijver van de brief aan de Hebreëen weet dat Abraham, toen hij nog een vreemdeling was, al verlangde naar het hemelse Jeruzalem (Hebr. 11:10). Deze lijn loopt van de volk Israël in het Oude Testament recht door naar het volk van God, de kerk, in het Nieuwe Testament, en hij komt uit bij Gods volk op de nieuwe aarde. De centrale belofte van het verbond - 'jullie zullen mijn volk zijn, en ik zal jullie God zijn' - geldt nog steeds. 'Ik sluit een verbond met jou en met je nakomelingen, met alle komende generaties, een eeuwigdurend verbond: ik zal jouw God zijn en die van je nakomelingen' (Gen. 17:7), zo zegt de Heer tegen Abraham.

Veel later, in de tijd van de ballingschap, herhaalt God de belofte, als Hij herstelt voor zijn volk aankondigt. Hij belooft ook dat Hij hun zijn Geest zal geven: 'Ik zal jullie mijn geest geven en zorgen dat jullie volgens mijn wetten leven en mijn regels in acht nemen. Jullie zullen in het land wonen dat ik aan je voorouders gegeven heb, jullie zullen mijn volk zijn en ik zal jullie God zijn.' (Ez. 36:27,28) Als tijdens Pinksteren die Geest inderdaad komt, dan is het Petrus die zegt: 'Want voor u geldt deze belofte, evenals voor uw kinderen en voor allen die ver weg zijn en die de Heer, onze God, tot zich zal roepen.' (Hand. 2:39) Hierover verder doorlezend in de Bijbel komen we altijd weer in Openbaring uit, waar over het nieuwe Jeruzalem gezegd wordt: 'Gods woonplaats is onder de mensen, hij zal bij hen wonen. Zij zullen zijn volken zijn en God zelf zal als hun God bij hen zijn.' (Op. 21:3)

Als je deze lijn ziet lopen en ziet hoe duidelijk de Bijbel zelf deze lijn doortrekt, dan komen ook de teksten over mensen die gedoopt werden met al hun huisgenoten (bijv. Hand. 16:15, 33) tot leven. Dan wordt het ondenkbaar dat kleine kinderen nu niet meer bij Gods volk gerekend zouden moeten worden en dan begrijp je de woede van de Heer Jezus als de discipelen de kinderen bij Hem weg proberen te houden: 'Laat ze bij me komen, houd ze niet tegen' (Luc. 18:16). Dan wordt ook een wat moeilijke tekst als Kolossenzen 2:11-12 duidelijk, waarin besnijdenis en doop in één adem genoemd worden. De doop is het teken dat je bij het koninkrijk van God hoort, dat je bent opgenomen in het volk van God, dat je bij de gemeente van de levende Heer hoort. Voor wie geldt dat dus? Voor de gelovigen (Mat. 28:19, Mar. 16:16), want zij zijn het nageslacht van Abraham en worden daarom opgenomen in het verbond dat God sloot met de gelovige Abraham. Maar dan ook voor hun kinderen, want het is nog steeds hetzelfde verbond en de Heer wil nog steeds dat ook de kinderen van de gelovigen bij zijn volk horen en in zijn verbond worden opgenomen.

¹ Uit: "Gelukkig gereformeerd!" van ds. J. Klapwijk